

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13—74

CONSILIUL EPARHIAL ORT. ROMÂN, CLUJ

Nr. 883—1927.

RECTIFICARE.

În circulara Nr. 7156—1926 publicată în „Renașterea“ Nr. 6. din 6 Februarie 1927 referitoare la întrunirea colegiilor preoțești pentru alegerea deputaților din cler la Adunarea eparhială s'a pus termenul greșit *Joi în 16 Martie*, pe când termenul hotărît este *Joi în 17 Martie*. — Asemenea colegiul de scrutiniu mirenesc s'a pus greșit *Duminecă în 28 Martie*, — pe când termenul statorit este *Duminecă în 27 Martie*.

Aceasta rectificare, altcum destul de regretabilă, — rugăm pe P. On. Domni Comisari Consistoriali, clerici și mireni cum și preoțimea noastră întreagă să o ia la cunoștință și să se conformeze.

Cluj, la 9 Februarie 1927.

NICOLAE,
Episcop.

Un rezultat al unificării Bisericei.

Statul român cu prilejul secularizării averilor bisericilor și mănăstirilor a luat angajamente pe cari era și este dator să le îndeplinească. Un bun început s'a făcut — la începerea anului în curs, ameliorându-se situația protopopilor noștri alături cu cei din vechiul Regat și din Basarabia — prin

un spor de 2000 lei lunar — diurnă, și prin sistemizarea posturilor de secretari protopopești, de copist și a unui om de serviciu.

Protopopii noștri ies din starea de umilință și au acum un personal, care să le facă posibilă o muncă mai rodnică de apostolat — în loc de biurocrat — cum fusese până aci.

Să sperăm, că apostolatul se va începe, și roadele apostolilor se vor vedea..

Bazele învățământului moral în școala noastră secundară.

Problema morală nu este un lucru care s'ar putea rezolva prin o definiție simplă înșirând mijloacele mai mult sau mai puțin eficace, care ar putea duce la scop. Ea e o preocupare perpetuă a omenirii și în special a timpurilor premerse de mari catastrofe, cari catastrofe au sguđuit omenirea până în adâncul sufletului ei. Azi când idealurile morale vechi, nu învechite, i-s'au clătinat, când altale noi nu e în stare să întrezărească, iar la cele delăturate nu s'ar mai întoarce, preocuparea continuă în această direcție își are rostul ei pentru întreaga omenire. Dacă ar fi numai acest singur motiv, ne-ar putea justifica în destul stăruința nu de a da o rezolvire clară și precisă acestei probleme, ceea ce este cu mult mai greu, ci de a o pune așa încât ea să corespundă cât mai bine nevoilor noastre actuale, stând totodată în concordanță cu aptitudinile, concepțiile, însușirile mai mult sau mai puțin bune ale neamului nostru.

În cele următoare vom căuta deci să vedem în ce măsură, o morală bazată pe

altceva decât pe religie, poate satisface nevoile ideale ale omului. Este ea oare mai întemeiată, prin urmare superioară, sau e mai puțin întemeiată, prin faptul că are în vedere mai mult recerințele practice, de toate zilele, ale omului, și se perde în amănunte fără să țină seamă de întregul ansamblu al colectivității omenști. De altă parte vom căuta să vedem dacă religia (nu cum se face peste tot în învățământul nostru secundar, ci cum ar trebui să se facă) satisface, în aceiași măsură sau ceva mai bine, aceleași necesități și deci este îndreptățită la locul ce-l ocupă azi în învățământ, sau rămâne ca o simplă umplură tolerată din motive tradiționale de ordin național și religios.

Să începem cu morala așa zisă „laică“. Ce este morala peste tot? Este ea un cod de legi adunate de oameni sau porunci dzești, așezate în un sistem sau altceva? Fără să fim excluziviști putem spune liniștiți că morala nu e nici una nici alta; este mai mult decât atâta. Morala nu e o știință ca celelalte, știința unui obiect dat, la care e suficient dacă aplici analiza, un adevăr făcut gata, care trebuie constatat numai de inteligență pentru a deveni o lege a voinții. Ea presupune un ideal, un sistem de scopuri ierarhizate prin raportul față de un bine superior, o concepție generală a vieții, care îi dă un sens și o valoare. Știința moralei nu e decât efortul de a reflecta asupra unui ideal, pentru a-l justifica înaintea inteligenței, arătând în ce măsură permite el să se organizeze raporturile ce le întreține omul cu el însuși, cu semenii, cu totalitatea lucrurilor, cu universul. Dacă el este o invenție, o creație a spiritului, idealul nu e o pură ficțiune, pentru că el este privit ca un principiu de ordine între fapte, un scop care determină, după legea cauzală, mijloacele care îi permit să între în realitate. Adevărul moral nu este un adevăr mort, ci este expresia unui ideal care interesează întreaga viață, care dă posibilitate unui efort spiritual spre o existență mai plină, mai înaltă și care, primit de inteligență, mișcă sensibilitatea și solicită voință.“ (Seailles.)

Privită astfel morala și-a avut în diferite timpuri diferite feluri de aplicare.

Preocuparea de a da o bază solidă mo-

ralei a dus pe oamenii de stat la diferite soluții. Între acestea au socotit de bună și delăturarea moralei religioase din învățământ, pentru că nu ar fi un mijloc spre moralitate, ci din contră prin exclusivismul ei confesional ar duce mai mult la ceartă și ură între oameni, iar de aci desordinea în stat. Și atunci s'a zis să căutăm o nouă bază pentru morală, care s'ăi asigure trăinicia și ei, adică moralei, și statului. Care ar fi acea bază a moralei laice? Ea poate fi de multe feluri. Secolul al 19-lea, secolul neliniștei și al dibuirilor ne-a dat o serie întreagă de idealuri baze ale moralei, rezultate din tendința omenirii desechilibrate, care vrea să-și recâștige echilibrul, care idealuri, cum s'au născut, așa au și murit, încheindu-și cortegiul lor lung cu o pesimism cras, nimicitor de tot ceace înseamnă viață. Astfel idealul umanității, sau iubirea societății, adică — în înțeles greșit — socialismul, idealul datoriei, dorința de a trăi, și celelalte multe, s'au perândat unul după altul cu intervale mai mari sau mai mici. Dat fiind spațiul restrâns noi vom analiza un singur ideal, care poate servi ca bază moralei laice și anume „dorința de a trăi“. În ce constă el?

Atâta vreme cât profeții comunicau oamenilor dorințele zeilor, revelate lor pe cale supranaturală, omului îi era ușor să știe ce este bine și ce este rău, pentru că ceace aproba Divinitatea era „bine“, iar ce condamna se numea „rău“. Dată fiind această distincție precisă omul supunându-se întru toate voinței divine nu putea face, decât fapte morale.

Cu timpul omenirea — cu progresul intelectual — a început să creadă că morala poate sta și independentă de credință în Dzeu. A face un lucru bun nu e necesar să se raporteze exclusiv la Dzeu. Distrugând însă baza la care se raporta moralitatea acțiunilor omenști trebuia înlocuită. Și s'a ajuns la părerea că o astfel de bază poate fi și *viața*.

Orice vietate, plantă, animal, ființă vie, vrea să trăiască, aspiră la o dezvoltare a întregii sale ființe. Dorința de a trăi, de a-și conserva viața, se manifestă pretutindenea și în mod constant. Dorința de a trăi fiind normală și universală ne poate dirija toate acțiunile noastre. Atunci s'a

zis, că morala este știința, care ne dă mijloacele de conservare și dezvoltare a ființei omenеști, iar bine se numea tot ce ajută, rău tot ce împiedeca această dezvoltare.

Cultul vieții bine înțeles ar ajunge să explice copiilor și tinerilor legile, pe cari noi li le impunem, ar fi suficient pentru a le îndruma conduita.

Atunci munca n'ar mai părea copilului ca o pedeapsă împusă omului de Dzeu, ci din contră ca un privilegiu, ca o onoare pe care fiecare trebuie să o reclame și care ar face viața cu mult mai frumoasă și mai superioară.

Iar luând întotdeauna viața ca conducător, din aceasta ar rezulta necesitatea de a dezvolta voința, curajul, perseveranța, respectul față de noi înșine, și simpatia pentru toate ființele. Se va înțelege, că trebuie să iubim virtutea, adevărul, ordinea.

Tot așa vom simți că această dorință nu poate fi satisfăcută decât prin cooperare, prin asociații. Astfel ne vom feri de acel egoism, care respirmă gândirea, micșorează aspirațiile căutând să limiteze viața în profitul unuia. Pentru că a spori viața înseamnă a lucra mai bine și mai mult, a înțelege mai bine și mai mult, a iubi mai mult și mai bine, a ajuta semenii mai mult și mai bine.

Celălalte concepții, cari pun altceva, decât dorința de a viețui la baza moralei, ajung și ele la un principiu unic din care derivă tot: atitudini ale omului, mijloace de educație morală etc. Așadar toate ajung la un singur punct; de altfel aceasta este un rezultat al tendinței psihicului omenesc după o unitate individuală și colectivă. El nu poate să-și închipe altfel idealul sau sopol pentru care el muncește atât, decât ca un punct unic de întâlnire a tuturor, indiferent dacă acel punct înseamnă contopire, conviețuire sau revărsare în un ceva mai încăpător, sau chiar absolut. Cam așa ni-s'ar prezenta o morală bazată pe altceva decât ideea de Dzeu; că e bună sau rea nu se poate spune hotărât deoarece încă n'a fost pusă per absolutum în aplicare. Cazul Franței care a scos din învățământul public morala bazată pe credința religioasă, înlocuindu-o cu o morală civilă, nu ne poate servi de exemplu, deoarece

instrucția religioasă nu s'a întrerupt; ea continuă în mod particular sub auspiciile Bisericii. Italia, urmând exemplul Franței a scos-o și ea, azi însă se pune mare pond pe ea. Marea împărăție rusească însăși a început să apuce drumul întors. Prin o nouă legiuire s'a introdus și vreo câteva sărbători bisericеști între sărbătorile legale.

Evident o schiță rezumativă nu poate demonstra clar o problemă în toată întinderea ei. Exemplul moralei, care pleacă de la principiul de a trăi, te lămurește numai asupra principiului ce putem înțelege în general sub numirea unei morale independente de religie. Problema în sine nu e deslegată.

(Va urma.)

Din Maramurăș.

Cei ce cunosc mai deaproape această parte a țării pot mărturisi fără sfială, că nicăeri nu s'a adunat la un loc mai multă amărăciune, ca acolo. Cine vrea să-și umple ochii de tristeță, să se ducă să vadă în ce stare a ajuns țara lui Dragoș, descălecătorul Moldovei....

Un singur cuvânt e de ajuns, ca să arate toată grozăvia: Maramureșenii, cari n'au cunoscut niciodată iobăgia, au ajuns iobagi tocmai în zilele noastre. Ei trăesc azi în marginea satelor, ca niște *paria*, iar casele din mijlocul satului, islazul și chiar pădurile munților au ajuns în mâinile Evreilor.

Faptul e constatat și de străini. Marea revistă „Annales de Géographie“ scria nu de mult următoarele:

„Nu este exagerat să spunem că Evreii sunt în Maramurăș o adevărată plagă socială... Aproape tot negoșul e în mâna lor, negoșul și mai ales cămătăria unde ei sunt maestrii“.

Limba nu are cuvinte destule să spună sărăcia și dărăpănarea în care a ajuns falnicii răzeși de odinioară, cu diplome de proprietate seculară. O spune însă casa lor, asemenea grajdurile lor de vite, o spune foamea lor cronică și pâinea de *ovăș*, o spune mizeria care îl face să-și ia lu-

mea în cap, ca tăietori de lemne sau să treacă în America.

Veneticii s'au strecurat în țara mușatinilor, cu paharul de rachiu într'o mână, iar cu contractul de camătă în cealaltă. Și astfel, unde stăpâneau urmașii lui Dragoș și Bogdan, stăpânește azi zeci de mii de hectare, Groedel și alții ca el — ajutați însă chiar și de Români!

Aci e tragedia care răscolește inima oricărui om cinstit.

Dar mai ales biserica noastră ortodoxă are să sufere persecuții îngrozitoare, mai rău ca pe vremea inchiziției. Și în contra ei și-au dat mâna toți, și evreii și străinii și frații uniți. Cine îndrăznește să spună că e ortodox e pus la amendă grele, e deposedat, lipsit de drepturile comunale, bătut și maltratată ca pe vremea Tătarilor. Cei cari s'au putut apăra în munții lor chiar contra legiunilor romane, războinduse neconținut, până ce Romanii au părăsit Dacia, sunt răpuși azi de armele tuturor nelegiuirilor.

Maramurașenii și-au pierdut orice nădejde de dreptate. Și dacă nu se face nimic pentru stăvilirea răului să nu ne mirăm că uneltirile dela Moscova azi-mâne vor prinde rădăcini și aci.

Cor.

Din Cerghid.

Pe ziua de 23 Ianuarie a. c. a avut loc introducerea noului preot, *Apostol Vlad*, în parohia noastră ortodoxă, înlocuind pe protopop Ștefan Russu din Targul-Murăș.

După serviciul divin, dl Protopop a ținut o însuflețită cuvântare în care a arătat însemnătatea acelei zile pentru credincioși. După aceasta a urmat cuvântarea noului preot *Apostol Vlău* și a preotului Gh. Branea, fost păstor al parohiei Cerghid.

S'a făcut apoi darea în primire a bisericii și a oficiului parohial noului preot.

După masă s'a ținut adunare poporală în localul școlii. Adunarea a fost deschisă de dl Protopop, după care a urmat cuvântul dlui *Dr. Dandea*, care a vorbit despre „Testament“.

Tot dl *Dr. Dandea* a donat noului preot mai multe cărți folositoare, a dat un nu-

măr însemnat de cărți pentru biblioteca școlii din loc, tablouri istorice și religioase.

Ascultătorii au rămas foarte mulțumiți de gestul frumos al dlui *Dr. Dandea* și cuvintele au rămas adânc săpate în sufletele lor. Ar fi bine ca și alți poporeni din alte comune să vadă în mijlocul lor pe intelectualii lor lucrând pentru binele bisericii și a neamului românesc.

Cor.

A. S. R. Prințul Nicolae a primit o frumoasă donație din partea Consiliului orașului Constanța, și anume un teritor de 2000 metri pătrați pe malul mării la Mamaia.

Serbări naționale. La 30 Aprilie se împlinesc 50 ani de când s'a declarat războiul dela 1877 cu Turcii. Din acest război a răsărit independența țărilor române și pe urmă la 1881 prefacerea lor în regatul României. M. S. Regele Ferdinand a încredințat guvernul să ia măsuri ca această zi să se prăznuiască în toată țara. Academia română a încredințat pe dnii G. Bogdan Duică, I. Nistor și N. Iorga să țină conferințe. În București vor ținea un șir de prelegeri și conferințe domnii Alexandru Lapedatu, Ion I. C. Brătianu, Vintilă Brătianu. General Rosetti, Ion Duca, Ion Nistor și Constantin Banu. În Ardeal pregătește serbări și Universitatea din Cluj.

Donații pentru Catedrală. *La apelul Nr. 7540—926 al Presfințitului Episcop Nicolae au mai intrat la casieria eparhială următoarele sume colectate:* Banca Generală a Țării Românești din București Lei 1000.—, Dr. Teodor Mihali și soția, Cluj Lei 1000.—, Dumitru Banciu farmacist, Săliște Lei 300.—, Dr. Eugen Nicoară medic, Reghin Lei 2010.—, Colecta anterioară Lei 45.000.—. Total Lei 49.310.—. *Exprimăm și pe aceasta cale mulțămirea noastră marimimoșilor donatori.*

Activitatea inimii. Fiziologul din Londra profesorul Hill a făcut un nou studiu asupra activității inimii. A ajuns la rezultatul că efectul maximal pe care inima umană îi poate desvolta, formează abia a 60-a parte dintr'un cal putere. Cu toată acestea prin activitatea ei neconținută inima face în decursul a doi ani un lucru echivalent ridicării unei tone până pe vârful Everestului.

Profesorii de religie. Preoții cari vor să treacă examenul de profesori de religie, se vor prezenta la Bicuș, în ziua de 20 Februarie cu oarecâteva zile înainte.

Ungurii ne dau în judecată. Unii unguri fugiți peste graniță în Ungaria au dat în judecată statul român pentru că le-a expropriat moșiile. România a dovedit că esproprierea s'a făcut prin lege și au fost luate și moșiile românești. Liga națiunilor a respins pe unguri. Dar ei nu se astâmpără și au cerut judecată. Acum s'au trezit apoi și foștii slujbași ai Ungariei, peste 2000, să ceară despăgubire dela Statul român, nici mai mult nici mai puțin decât o mie de milioane lei în aur. Aceștia sunt funcționarii cari n'au vrut să depună jurământul și au trecut în Ungaria. Și pentru aceasta au dat statul român în judecată. Românii i-a îmbiat în 1919 cu slujbe, le-a cerut jurământ, dar ei au ascultat de Budapesta care le spunea să nu joare că Românii n'o să stea multă vreme în Ardeal. Acum dacă văd că nu mai este nădejde să calce pîntenii pe meleagurile noastre se dau de cătră pădure și cer despăgubiri. Mare este obrăznicia unor oameni pe fața pământului.

Legea căilor ferate a fost votată de Corpurile legiuitoare. Cea dintâi urmare a acestui fapt este, ca întreg consiliul de conducere al căilor ferate și-a înaintat imediat abdicerea.

Preoți dați judecății. Din ordinul I. P. S. S. arhiepiscopului Gurie s'au închis capetele „Olga“ și cea a azilului de bătrâni din Chișinău iar preoții Ion Covalji și Boris Binetzki, pentru că au oficiat acolo servicii divine, după stilul vechiu, au fost îndepărtați, primul la mănăstirea Suruceni, iar al doilea la mănăstirea Saharna. Preoții refuzând să se supună acestui ordin al Arhiepiscopiei, I. P. S. S. Gurie a dispus trimite-lea lor în judecata Tribunalului duhovnicesc. În cercurile autorizate se afirmă, că cei doi preoți vor fi caterisiți. Hotărârea energetică a arhiepiscopului Gurie a produs o bună impresie.

Mănăstirea lui Brancoveanu. La apelul I. P. S. Mitropolit al Sibiului s'au strâns până acum 620 mii lei pentru restaurarea mănăstirii dela Sâmbăta-de-Sus.

Premiu. În vremea din urmă au sporit și în țara noastră dușmanii răufăcători. S'au aflat însă mulți slujbași bravi ai țării, cari adeseori au făcut adevărate bravuri în slujba lor. Astfel de pilde frumoase au îndemnat gazeta „Universul“ din București să pună un premiu de 50.000 lei, care se va da totdeauna la anul trecut cea mai frumoasă faptă de bravură pentru apărarea țării. Conducătorii satelor noastre vor ținea seamă de aceasta și vor arăta „Universului“ pe aceia cari vor săvârși astfel de fapte de eroi.

S'a stins o candelă... În templul culturii românești din Ardeal s'a stins o candelă, a profesorului „vremurilor“ noastre, de o serie de ani simțind „proctolour“ pe neam și în multe țerte. Ministerul Instrucțiunii a dat o decizie prin care Școala confesională ortodoxă din mână din Arad, se contopește cu Școala normală de Stat de băieți din acest oraș, formând o singură școală, sub numele de Școala normală ortodoxă română de Stat „Titu Maiorescu“. Corpul didactic al școlii normale ortodoxe române, va fi primit la școala nouă cu drepturile ce le are. În viitor, corpul didactic va fi recrutat dintre români ortoxi reușiți la examenele de capacitate, date în fața comisiunilor de capacitate pentru școlile normale de Stat. Astfel când o catedră rămâne liberă la această școală, se va putea transfera de Minister, numai acel profesor secundar, care va avea, pe lângă recomandarea consiliului de inspectori generali de învățământ și avizul favorabil motivat și ulterior al Consistorului. Consistorul va avea drept de control moral bisericesc, asupra școlii și va putea sesiza Ministerul — la nevoie — spre a lua măsuri de îndreptare. În corpul edificiului școlii fuzionate va fi o capelă ortodoxă română, pentru celebrarea serviciului divin de către profesorul de religie.

Despăgubiri pentru internați. Guvernul a hotărât și a luat în bugetul anului 1927 o sumă mai mare ca să dea despăgubiri familiilor acelor buni Români, cari au fost arestați și ținuți arest sau internați la Sopron și în alte locuri de cătră deregătorile ungurești în vremea războiului. Ei au fost ridicați din mijlocul familiilor lor pentru că erau știuți buni Români, și pentru asta chinuiți, unii bolnăviți, alți morți în acea neagră pribegie iar familiile lor acasă lăsate în neagră sărăcie. E lucru bun și drept a se da despăgubiri acestor prigonți ai stăpânirii vrășmașe, ori familiilor lor.

Di N. Iorga, care se găsește acum la Paris a fost înștiințat de partizanii d-sale politici că situația politică actuală reclamă imperios prezența sa în țară. — Di Iorga printr'o scrisoare arată că pe ziua de 20 c. cel mai târziu se va reîntoarce în Capitală.

Beutura: Vineri seara sosind la Cluj țaranul Ilieș Alexandru, a intrat într'o cărcumă din Calea Regele Ferdinand unde s'a îmbătat. Ziua următoare a observat că îi lipsește suma de 12.000 lei adusă pentru ca să-și reguleze o datorie la bancă.

O inițiativă bună. În zilele trecute s'a ținut o consfătuire la București la Mihail Berceanu cu d-nele Alexandrina Cantacuzino, Hurmuzescu, comandor Pantazi, dr. Venert și dr. Staicovici. S'a discutat asupra posibilității de a face o instituție, care să se îngrijească de tinerele fete, ce vin în Capitală, să-și găsească mijloaccele de existență. Se gândesc d-nele inițiatore, ca fetele venite aici fără călăuză, fără sprijin, sunt adesea atrase în curse de oameni meschini, cari le demoralizează. Și spre a împiedeca multe nenorociri, ar fi nimerit, că chiar dela gară să fie întâmpinate fetele cu bunăvoință și atenție. Cu această idee se ocupă și Societatea ortodoxă a doamnelor din Cluj și este nădejde, că în curând să se realizeze, scăpând astfel o mulțime de fete dela sate de o peire sigură.

Mișcări culturale. Mișcarea culturală românească, pentru redeschetarea conștiinței naționale a populației Basarabiei, pornită toamna aceasta de o serie de așezăminte culturale cu reputația încercată, luase în ultimul timp un simțitor avânt. Dumnicile fuseseră transformate în adevărate sărbătoriri naționale. La acestea și-a dat o prețioasă contribuție și studenții teologi din Chișinău. Au întreprins, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului, Anului nou și Bobotezei un înimos turneu cultural național dealungul Basarabiei. Fără surse, fără șgomot, fără ajutoare și subvenții, fără concursul autorităților, numai însuflețiji de rostul chemării lor au pornit acești modești misionari la împlinirea datoriei. Au ținut conferințe și prelegeri, vorbind despre importanța sărbătorilor creștinești, atingând și chestiunea calendarului îndreptat, mult comentată de săteni; apoi: despre lipsurile poporului și alte sfaturi folositoare. Ne-am bucura dacă am vedea continuându-se și la noi aceste mișcări, pornite în anii trecuți de studenții noștri teologi.

Ordin cuminte. Săptămâna trecută dl Mussolini a făcut un turneu prin localurile unde se dansează la Roma. Apariția ducelui la dăncinguri și șantanuri a provocat o emoție considerabilă. Și unii dintre patroni să gândeau să dea a doua zi o largă publicitate acestui eveniment interesant. Dar a doua zi a apărut un ordin al poliției: toate localurile unde se dansează vor fi închise la miezul nopții. — Mussolini s'a convins că astăzi dansurile au degenerat îngrozitor și localurile sunt numai cuiburi de imoralitate. — N'ar fi oare binevenit și la noi un astfel de ordin, câtă vreme, mai ales la orașe patima aceasta a degenerat în măsură îngrijitoare. Chiar și la sate fru-

moasele jocuri naționale au fost înlăturate și le-a luat locul *șimmi*, *foxtrot* și alte bazonii. Și e o rușine națională.

Spărgător de biserici. După întinse investigații, polițistul Gh. Moholean a reușit să aresteze pe individul Gheorghe Russ, originar din comuna Berind, județul Cluj. Arestatul este un vechiu spărgător de biserici. Până în prezent Gheorghe Russ a spart nu mai puțin de 12 biserici, din cari a furat majoritatea obiectelor din metale prețioase. În timpul cercetărilor s'a stabilit că Russ după fiecare spargere avea comerțanții săi, unde-și desfăcea prada, natural pe prețuri derizorii. Doi asemenea comerțanți au fost descoperiți pe teritoriul orașului nostru. Gheorghe Russ, în goana lui după spargeri, nu a cruțat nici măcar biserica din comuna lui natală. Această biserică a spart-o acum trei luni și el aici a furat obiecte sfinte în valoare de vre-o 30.000 lei. Gheorghe Russ a fost predat parchetului.

BIBLIOGRAFIE

12 cărți bune. Harnicul preot Iosif Trifa a scos în tipar 12 cărți, pe cari le recomandăm tuturor celor ce vreau să-și sporească hrana sufletească. Cărțile se pot comanda dela autor în Sibiu. Și anume:

„*Cetiri și tâlcuiri din Biblie cartea I-a*” cuprinde 19 cetiri și tâlcuiri cu 19 chipuri religioase și 37 istorioare morale. Prețul 12 Lei.

„*Cetiri și tâlcuiri din Biblie cartea II-a*” cuprinde 17 Cetiri și tâlcuiri cu 20 chipuri religioase și 12 istorioare morale. Prețul 12 Lei.

„*Cetiri și tâlcuiri din Biblie cartea a III-a*” cuprinde 17 cetiri și tâlcuiri cu 17 chipuri religioase și 16 istorioare morale. Prețul 12 Lei.

„*Tâlcuirea evangheliilor*”. Cartea I cuprinde evangheliile dela anul nou până la Dumineca I-mă după Rusalii. Prețul 18 Lei.

Cartea II-a cuprinde evangheliile dela Dumineca I-mă după Rusalii până la Duminecă dinaintea Înălțării St. Cruci. Prețul 16 Lei.

Cartea III-a cuprinde restul evangheliilor dela Înălțarea sfintei Cruci până la Anul nou. Prețul 16 Lei.

Toate trei cărțile broșate la un loc. Prețul 50 Lei.

„*Cartea despre Oastea Domnului*”. E o carte de descoperire a Ispititorului; e o carte de introducere în tainele mântuirii sufletești; de înarmare sufletească, pe care ar trebui să o citească tot creștinul care ține să trăiască o viață de biruitor. Prețul 30 Lei.

„*Din pildele Mântuitorului*”, o carte care cuprinde 15 din cele mai frumoase pilde spuse de Mântuitorul, însoțite cu 23 ilustrațiuni. Prețul 12 Lei.

„*Adânciri în evanghelia Mântuitorului*”, cuprinde adânciri sufletești în 10 evanghelii. E o carte ce încearcă să are mai adânc în pământul inimii oamenilor. Prețul 10 Lei.

„25 povesti morale“, e o carte ce se citește cu plăcere și cu folos sufleteșc. Cuprinde 25 povesti morale însoțite cu 25 frumoase ilustrațiuni. E o carte ce ajută și ca lucrul Domnului. S'a și răspândit în mii și mii de exemplare, semn că e citită cu drag. Prețul 10 Lei.

Recomandăm aceste cărți și tuturor bibliotecelor parohiale, școlare, ale caselor culturale etc. Pentru cei cari au voie, se pot și lega în table tari, socotind legătura separat.

În schimbul unui „chef de sărbători“ un creștin adevărat își poate cumpăra un dar minunat pentru sufletul său.

*

„Revista „Cosinzeana“. În luna trecută a împlinit frumoasa revistă dela Cluj zece ani de existență. Și cu acest prilej ea a apărut în haină de sărbătoare. Zece ani în viața oamenilor sau a unei instituții adeseori nu înseamnă mult. În viața unei publicații românești un deceniu de existență se ridică la o importanță vrednică de reamarcat.

În vremile trecute îți trebuia mult curaj și mai multe jertfe și sufletești și materiale ca să dai viață unei publicații periodice. Considerația aceasta în multe privințe se justifică și în zilele de astăzi. Zeci și sute de gazete răsar, se mențin câteva săptămâni sau luni și dispar, pentrucă ceice se avântă la acest „sport“ nu și fac seama cu greutatea, ce le stau în cale. O revistă nu se poate menține decât prin căldura sufletească, ce o radiază. Vorba dela inimă la inimă prinde și aduce roade.

Așa a pornit și „Cosinzeana“ la 1911. În paginile ei și au pus tot sufletul prețioși colaboratori, bătrâni și tineri și a aflat intrare în toate familiile noastre. Chiar și astăzi în poporul de gazetărie ce se cheltue pe piață, ea este poate singura revistă de familie. A umplut și umple un gol simțit în literatura noastră beletristică.

Împărtășim deci și noi bucuria sărbătorească a decenului ei de viață și îi dorim să poată serbători încă multe decenii de muncă rodnică în ogorul culturii noastre naționale.

Poșta Redacției.

Cerghid. Corespondențe anonime nu se pot publica. Redacția trebuie să cunoască pe autorul informațiilor.

Valea-Largă. Statutele pentru organizarea tinerimei sunt publicate în „Renașterea“ Nr. 41 din 1924.

Vurpăr. Cele cerute s'au expedit.

Nr. 110—1927.

1—3

CONCURS

Intrând la concursul prim numai 2 petiții, una întârziată iar una neinstruită conform condițiilor din concurs. — Consiliul parohial în ședința dela 22 Ianuarie a decis să publicăm un concurs nou, pentru ocuparea postului de paroh II. în parohia de

clasa *primă Cluj*, cu termin de 45 de zile dela întâia publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Retribuțiile dela Stat;
2. 32 iugăre sesiune parohială;
3. Până la aflarea unei locuințe în natură, un echivalent de chirie în suma de 1500 lei lunar;
4. Venitele stolare aprobate de autoritatea bis. superioară.

Dela candidați se cere cvalificație pentru parohii de clasa I. cu bacalaureat și să se prezinte în termenul deschis, cu încuviințarea prealabilă a protopopului, în parohie pentru a cuvânta și eventual a celebra.

Pe lângă documentele reglementare, candidații vor anexa o declarație că vor satisface în întregime hotărârile Consiliului parohial luate în ședința din 10 Noemvrie 1926, p. 1—8 referitor la îndatoririle de paroh. Fără aceasta declarație concurenții nu vor fi luați în candidație.

Cluj, 22 Ianuarie 1927.

Nicolae Vasile
protopop.

Nr. 565—1926.

2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei *Vidra-de-Jos* din prot. Câmpeni, prin aceasta se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Întregirea retribuției dela stat conform coalei B.
2. Taxele stolare obișnuite.

Cererile de concurs instruate cu documentele prescrise de regulament se trimit în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenții, — cu prealabila știre a oficiului protopopesc — se pot prezenta în parohie, spre a cânta și cuvânta, eventual a servi la altar și a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, 10 Ianuarie 1927.

Oficiul protopopesc al Câmpenilor, în înțelegere cu Consiliul parohial.

Iosif S. Furdui,
adm. prot.

CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „VATRA” societate pe acții în Cluj, se invită în sensul statutelor la

A XX ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ

care se va ține în Cluj la 3 Martie 1927, orele 10 a. m. în localul institutului (Str. Regina Maria No. 47). În caz că la această adunare nu s'ar prezenta numărul acționarilor cerut de statute, prin aceasta se convoacă adunarea generală în sensul §-lui 23 din statute, pe ziua de 17 Martie 1927 orele 10 a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul Direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre rezultatul gestiunii anului trecut.
3. Deciziune asupra Bilanțului anual pe baza acestor rapoarte și darea absolutului membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghere.
4. Deciziune asupra împărțirii profitului curat și statorirea dividendei.
5. Statorirea marcelor de prezență pentru membrii din direcțiunea comitetului de supraveghere și a cheltuielilor de călătorie.

6. Alegerea a 1 membru în direc. pe durată de 5 ani și a 1 pe 3 ani.

7. Propuneri.

8. Închiderea adunării generale.

toți acționarii, cari voiesc să participe la adunarea generală, sunt rugați a-și depune acțiunile înainte de deschiderea adunării generale la casa institutului, conf. §-lui 19 din statute, cum și documentele de plenipotență.

Acțiunile se mai pot depune la toate institutele membre la „Solidaritatea”, dar cel mult până la 28 Februarie 1927.

Din ședința plenară a direcției „VATRA”, ținută la 25 Ianuarie 1927.

DIRECȚIUNEA

ACTIVA

Bilanț General pe anul 1926.

PASIVA

	Lei	B	Lei	B		Lei	B	Lei	B
Cassa			706945		Capital social			1000000	
Cambii	6593169	—			Fondul de Rezervă	480714	—		
Credit camb. cu acop. Hip.	4305194	—	10898364		Fondul Cultural Nicolae Ivan	3304	—		
Cont-Curent: Debitori			4237569		Fondul de Pensie	152779	—		
Efecte			331205		Fondul special de rezervă pentru creanțele dubioase	352536	—	1029333	
Imobile: Casa institutului			941311		Depuneri spre fructificare	11955740	—		
Mobilier			15000		Depuneri în Cont-curent	996375	—	12952115	
					Creditori			908918	
					Reescont			696800	
					Dividendă neridicată			13926	
					Interese transitoare			226729	
					Profit curat			302573	
			17130394						17130394

SPESE

Profit și pierdere pe anul 1926.

VENITE

	Lei	B	Lei	B		Lei	B	Lei	B
Interese de Depuneri spre fructificare	1748426	—			Interese, provizie, chirie			2746056	
Interese de Reescont	65168	—	1813594						
Salare	295100	—							
Marce de prezență	20000	—	315100						
Dare	82464	—							
Spese, porto,	228625	—	311089						
Amortizare din mobilier			3700						
Profit net			302573						
			2746056					2746056	

Cluj, la 31 Decembrie 1926.

Pentru contabilitate

Ioan Dejenar, m. p. dir. ex., expert contabili

DIRECȚIUNEA:

Dr. Petru Mețes m. p.
prezident

Dr. Laurean German m. p.

Dr. Alexandru Dragomir m. p.

Aurel Ciortea m. p.

A. Mandeal m. p.

Ionel Comșa m. p.

Dr. Vasile Sava m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în consonanță numerică cu registrele institutului Cluj, la 31 Ianuarie 1927.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Ioan Oțoiu m. p.

Nicolae VasIU m. p.

Dr. Dominic Stanca m. p.

Ioan Stănescu m. p.

Oliviu Sărb m. p.